

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2025-09-11

Diarienummer:
AMN-2025-00457

Handläggare:
Ingrid Edberg

Verksamhetsuppföljning arbetsmarknad september 2025

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** godkänna förvaltningens återrapportering av hur Insatserna Individuell placering med stöd (IPS) och Stöd i studier (SEd) har utvecklats sedan arbetsmarknadsförvaltningen tog över ansvaret för verksamheten vid årsskiftet 2025, samt
2. **att** uppdra till förvaltningen att återkomma med rapportering i mars 2026.

Ärendet

Av arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan för 2025 framgår att arbetsmarknadsavdelningen under året ska presentera delar av sin verksamhet. I

Bilaga 1 redovisas verksamhetsuppföljningen för september 2025, med fokus på insatserna Individuell placering med stöd (IPS) och Stöd i studier (SEd) som syftar till att stärka arbets- och studieförmågan hos personer med psykisk funktionsnedsättning.

Efter nämndens beslut i oktober 2024 (AMN-2024-00417) ansvarar arbetsmarknadsförvaltningen från 2025 för IPS och SEd. Förvaltningen fick samtidigt i uppdrag att återrapportera utvecklingen efter ett år, med avseende på metod, antal klienter, kösituation med mera. Uppföljningen för september 2025 utgör denna återrapportering.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Arbetsmarknadsavdelningen redovisar i detta ärende sin verksamhetsuppföljning för september 2025. Uppföljningen utgår från arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan för 2025 och nämndens beslut i oktober 2024 att omorganisera insatserna Individuell placering med stöd (IPS) och Stöd i studier (SEd). Ansvaret flyttades då från vård- och omsorgsförvaltningen till arbetsmarknadsförvaltningen, med uppdrag att ett år senare återrapportera verksamhetens utveckling.

IPS och SEd riktar sig till personer med psykisk funktionsnedsättning och syftar till att stärka deras möjligheter till arbete eller studier. Metoderna bygger på evidensbaserade arbetssätt och idén att alla som vill arbeta eller studera kan lyckas med rätt stöd. Arbetet knyter an till flera av nämndens uppdrag.

Sedan omorganiseringen har kapaciteten ökat. I augusti 2025 deltog 162 individer, jämfört med 128 vid årsskiftet. Kösituationen har förbättrats från cirka 100 personer i december 2024 till 44 i augusti 2025, med en väntetid på två till tre månader. Under året har 11 deltagare fått arbete och 11 avslutat studier. Förändrade arbetssätt, som tydligare krav på aktivt deltagande och regelbundna omprövningar, har bidragit till effektivare resursanvändning.

Samverkan har stärkts både externt och internt. Med psykiatri har nya rutiner för samtycke införts, men resursfrågan kvarstår som en utmaning. Inom förvaltningen har samarbetet fördjupats, bland annat med Ung Intro, för att underlätta lotsning till rätt insats.

Verksamheten finansieras 2025 med 7,6 miljoner kronor, varav 3,1 miljoner via projektmedel från Samordningsförbundet inom ramen för projektet Samordnat stöd för arbete och studier. Projektet syftar till att minska kötiderna, utveckla arbetssätten och nå minst 200 individer fram till 2027.

Sammanfattningsvis visar uppföljningen att verksamheten utvecklats i linje med nämndens beslut från oktober 2024 (AMN-2024-00417), men att fortsatt arbete krävs för att ytterligare minska väntetider, säkra samverkan med psykiatri och långsiktigt stärka resultaten.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 11 september 2025
- **Bilaga 1** Verksamhetsuppföljning arbetsmarknad september 2025, daterad den 11 september 2025

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga 1

Handläggare:

Henrik Jansson, Anna-Kari Lindholm Berglund

Verksamhetsuppföljning arbetsmarknad september 2025

Av nämndens verksamhetsplan för 2025 framgår att arbetsmarknadsavdelningen ska presentera delar av sin verksamhet under året. Under 2025 kommer avdelningen att synliggöra sitt arbete med att stödja individer med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa.

I september presenteras avdelningens arbete med två insatser som Uppsala kommun erbjuder för att stärka arbets- och studieförmågan hos individer med psykisk funktionsnedsättning:

- **Individuell placering med stöd**
- **Stöd i studier**

Båda metoderna bygger på idén att varje individ som vill arbeta eller studera har möjlighet att lyckas, så länge de får det stöd och förutsättningar som behövs. Genom att ge individuellt anpassat stöd både till individen och till arbetsgivare eller utbildningsanordnare, skapas möjligheter för fler att etablera sig på arbetsmarknaden eller klara av sina studier.

Målet med insatserna är att deltagarna ska bli mer självständiga och på sikt klara sig utan stöd från kommunen. Metoderna är en del av kommunens arbete för ökad inkludering, minskad psykisk ohälsa och stärkt delaktighet i samhällslivet.

Styrdokument

Arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan 2025

Uppdrag 14. Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Åtgärd 17. Förvaltningen arbetar uppsökande för att ge kommuninvånare information om och stöd av nämndens olika resurser.

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Åtgärd 20. Med extern finansiering och i samarbete med externa aktörer använda evidensbaserade metoder för att utveckla nämndens insatser.

Uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Åtgärd 41. Utveckla nya, och stöd befintliga, fungerande modeller som ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden.

Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Åtgärd 6.2: Genom samverkan inom kommunkoncernen, samt med civilsamhället och näringslivet, tillskapa ett bredare utbud av arbetsmarknadsinsatser för personer med funktionsnedsättning.

Åtgärd 6.4: Utveckla nya, och stöd befintliga, fungerande modeller som ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden.

Bakgrund till nuvarande organisering

Insatserna Individuell placering med stöd (IPS) och Stöd i studier (SEd, utifrån den engelska benämningen Supported education) har erbjudits av Uppsala kommun sedan 2013. Verksamheten organiserades initialt inom arbetsmarknadsnämnden och bedrevs i projektform med finansiering från Socialstyrelsen och därefter Samordningsförbundet. År 2015 beslutades att flytta verksamheten till omsorgsnämnden, där den var placerad fram till 2025.

Målet med insatserna är att individen ska nå lönearbete på den öppna arbetsmarknaden genom arbetslivsinriktad rehabilitering. Detta överensstämmer med arbetsmarknadsnämndens uppdrag och ansvarsområden varpå arbetsmarknadsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen gemensamt under våren 2024 utredde frågan om insatsernas fortsatta organisering.

Utredningens slutsatser var att insatserna behövde effektiviseras för att tillgodose målgruppens behov. För att möta dessa utmaningar föreslog utredningen en omorganisering genom att flytta IPS arbetscoacher till arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetsmarknadsförvaltningen har stor erfarenhet av arbetsmarknadsrelaterade stödinsatser och kan erbjuda individuellt anpassade lösningar. Inom förvaltningen finns etablerade arbetssätt för att stödja individer genom exempelvis Lärvox, Komvux, Ung Intro, resursteamet och Supported Employment. Förvaltningen arbetar även med individer som är aktuella för olika typer av anställningsstöd, som offentligt skyddad anställning (OSA) inom kommunala verksamheter. Målet är att fler individer inom målgruppen ska få rätt stöd för att komma ut i ett hållbart arbetsliv eller studier i rätt tid.

Utifrån den genomförda utredningen fattade arbetsmarknadsnämnden och vård- och omsorgsnämnden i oktober 2024 beslut om att ändra den organisatoriska tillhörigheten för berörda medarbetare från vård- och omsorgsförvaltningen till arbetsmarknadsförvaltningen. Från och med 2025 ansvarar därmed arbetsmarknadsförvaltningen genom arbetsmarknadsavdelningen för IPS och SEd.

Nämndbeslutet från oktober 2024 innebar också ett uppdrag till förvaltningen att ett år efter beslutet återsrapportera hur verksamhetens utvecklats med avseende på metod, antal klienter, kösituation med mera. Denna verksamhetsuppföljning är utformad för att möta det beslutet.

Projektet Samordnat stöd för arbete och studier

Under våren 2024 stod cirka 100 individer i kö för att få tillgång till verksamhetens stöd och insatser. För att möta behovet hos målgruppen gjordes en ansökan tillsammans med Region Uppsala om projektmedel till Samordningsförbundet.

Syftet med externa projektmedel är att få förutsättningar och resurser för att minska kötiderna samt utveckla verksamhetens metoder och arbetssätt. Projektet Samordnat stöd för arbete och studier startades 1 januari 2025 och pågår fram till och med 31 januari 2027. Projektets övergripande mål är att bidra till att stötta individer med psykisk funktionsnedsättning ut på den öppna arbetsmarknaden eller till studier.

Projektets mål

Projektets syfte är att utveckla och förändra tidigare arbetssätt och att etablera operativa samverkansrutiner med psykiatri. Projektet ska under projekttiden ge stöd till minst 200 individer. Samtliga individer som stod i kö vid projektets start ska ha erbjudits möjlighet att ta del av insatsen.

Projektets önskade effekt

När projektet avslutas 1 februari 2027 ska kötiden vara högst 30 dagar och det ska finnas en balans mellan in- och utflöde. Detta ska ske genom en utveckling av arbetssätt och metoder som innebär att det antal individer som verksamheten kan ge stöd till ökar. Ökningen får inte ske på bekostnad av verksamhetens resultat, andelen individer som via insatsen börjar arbeta eller slutför sina studier ska vara minst lika hög jämfört med innan projektets start.

Under projektperioden arbetar sammantaget tio medarbetare med insatserna – sju med IPS och tre med SEd. Tre av de tio medarbetarna samt projektledaren finansieras via projektet.

Insatsbeskrivning

Individuell placering med stöd (IPS) och Stöd i studier (SEd) är två specifika metoder som Uppsala kommun erbjuder för att stötta individer med psykisk funktionsnedsättning att komma ut i arbete eller studier.

Grundtanken i båda metoderna är att varje individ som vill arbeta eller studera har möjlighet att lyckas, så länge de får det stöd och de förutsättningar som behövs.

Stödet ges både till individ och till arbetsgivare eller utbildningsanordnare. Målet är att individen ska bli mer självständig och på sikt klara sig utan stöd från kommunen.

Individuell placering med stöd

IPS är en evidensbaserad arbetslivsinriktad rehabiliteringsmetod som bygger på frivillighet och tron på att alla som vill arbeta också kan göra det, med rätt stöd. En metodutbildad coach ger individuellt anpassat stöd och kan även vara med ute på arbetsplatsen för att stötta både arbetstagare och arbetsgivare. Stödet fortsätter så länge det behövs.

Målgrupp för IPS

Individen ska vara mellan 18 och 65 år, folkbokförd i Uppsala kommun och ha en psykisk funktionsnedsättning. Individen ska också vara motiverad att hitta och behålla ett lönearbete, ha kontakt med psykiatrin eller primärvården samt godkänna att arbetscoachen samverkar med vården.

Metodens tillämpning

IPS bygger på att individen snabbt får komma ut i arbete, i stället för att först genomgå omfattande arbetsförmågebedömningar eller andra förberedande insatser. De anpassningar som behövs identifieras och utvecklas direkt på arbetsplatsen. IPS sker parallellt med annan behandling eller rehabilitering, och arbetscoachen är en del av det psykiatriska teamet. Deltagarens intressen och önskemål styr valet av arbete och arbetssökandet startar direkt vid inskrivning. Målet är alltid ett arbete på den öppna arbetsmarknaden, och stödet är inte tidsbegränsat utan finns kvar så länge det behövs.

Arbetsgivare som anställer en individ från målgruppen kan få stöd av verksamhetens arbetscoacher. Stödet anpassas efter behov och kan omfatta löpande insatser så länge det behövs, medverkan vid introduktion och regelbundna uppföljningar på arbetsplatsen. Det kan också innebära hjälp med att samordna kontakter med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, till exempel i frågor som rör anställningsstöd eller försäkringsskydd.

Stöd i studier

Supported Education är en arbetsmetod som ger stöd till individer med psykisk funktionsnedsättning för att börja eller slutföra studier.

Målgrupp för Supported Education

Individen ska vara motiverad att börja eller slutföra studier och vara mellan 18 och 60 år. För att delta krävs folkbokföring i Uppsala kommun samt kontakt med psykiatrin eller primärvården, individen ska också godkänna att stödet sker i samverkan med vården.

Metodens tillämpning

Stödet anpassas utifrån individens behov och kan bland annat omfatta hjälp att söka utbildning, studiemedel eller annan försörjning. Det kan innebära kartläggning av behov av anpassningar i studier och stöd vid kontakter med utbildningsanordnare inför, under och efter studier. Stödet kan också bestå av arbete för att förebygga och hantera risker som kan försvåra studierna, liksom träning av kognitiva funktioner,

tidsuppfattning och studieteknik. Dessutom erbjuds stöd vid övergången när studierna är avslutade.

Uppsökande arbete

För att berörda målgrupper ska känna till möjligheten att få stöd genom IPS eller SEd bedrivs ett aktivt uppsökande arbete. Det innebär att vi närvarar och informerar på de platser där målgruppen finns. Arbetet sker i olika vårdmiljöer, exempelvis psykiatriska mottagningar, primärvården och habiliteringen. Även vård- och omsorgsförvaltningens sysselsättnings- och träffpunktsverksamheter är viktiga arenor.

Utöver vården samarbetar vi också med centrala samhällsaktörer såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Socialtjänsten. Skolor är ytterligare en viktig miljö där insatserna kan nå unga personer som kan ha behov av stöd.

Sammanfattningsvis strävar vi efter att finnas närvarande i alla de sammanhang där målgruppen rör sig – vård, skola, myndigheter och mötesplatser – för att skapa bästa möjliga förutsättningar att nå ut och öka kännedomen om det stöd som erbjuds.

Resultatredovisning

Verksamhetsvolym

Ärendeutveckling

I december 2024 hade verksamheten totalt 128 inskrivna individer: 71 kvinnor, 56 män och en person med annan könsidentitet.

Under 2025 har kapaciteten ökat och fram till och med augusti har verksamheten kunnat ge stöd till totalt 162 individer: 88 kvinnor, 73 män och en person med annan könsidentitet.

Utvecklingen under 2025 indikerar att verksamheten redan nu har ökat sin förmåga att ge stöd till fler individer än tidigare. Detta kan delvis förklaras med den resursförstärkning som projektmedlen möjliggör, men förändrade arbetssätt bedöms också ha bidragit.

De förändrade arbetssätten innebär bland annat tydligare krav på individen att aktivt delta i sin egen process för att kunna ta del av stödet. Om individen saknar motivation eller inte visar utveckling mot arbete eller studier ska behovet av insatsen omprövas.

Verksamheten har vidare utvecklat en struktur och modell för återkommande utvärderingar och uppföljningar av deltagarens process. Om det framkommer att individen inte närmar sig sitt mål omprövas insatsen och individen kan istället erbjudas en annan form av stöd genom någon av samverkansparterna. Syftet är att säkerställa att insatsen riktas till de individer som har störst nytta av den. En annan del i arbetet med att prioritera verksamhetens resurser rör individer som under en längre tid haft en stabil situation. För dessa görs numera en bedömning av om stödbehov kvarstår eller om insatsen kan avslutas.

Kösituation

I december 2024 uppgick kön till verksamheten till närmare 100 individer, varav den som hade väntat längst hade stått i kö i över ett år. I augusti 2025 omfattade kön totalt 44 personer – 23 till IPS och 21 till Sed – med en beräknad väntetid på två till tre månader.

Under våren har en total genomgång av kön genomförts. Flera av dem som stått i kö under en längre tid har kunnat erbjudas aktivt stöd, medan vissa har lotsas vidare till andra insatser som bättre motsvarar deras behov. För en del individer hade behov och förutsättningar förändrats, vilket innebär att arbetsmarknadsinriktade insatser inte längre var aktuella.

Från verksamhetens start i januari till och med augusti 2025 har inflödet av nya anmälningar uppgått till totalt 65, varav 41 till IPS och 24 till SEd. Någon jämförelse med tidigare år är inte möjligt, eftersom registrering av nya anmälningar påbörjades först efter att arbetsmarknadsförvaltningen övertog verksamheten.

Avslut mot arbete eller studier

Under 2024 kunde verksamheten redovisa att 26 individer hade erhållit anställning och att 8 individer slutfört sina studier. Hittills under 2025 är resultatet att 11 individer har fått anställning och 11 individer har fullföljt sina studier.

Verksamheten bygger på långsiktigt arbete, där varje individs process kan variera tidsmässigt. Den satsning som nu görs innebär att medarbetarna möter en stor andel nya deltagare som är i början av sin process. Det är därför rimligt att det behöver gå en tid innan det är möjligt att bedöma vilka effekter utvecklingsarbetet har på verksamhetens förmåga att uppnå resultat.

Samverkan

Extern samverkan

En viktig del av IPS-metoden och en uttalad målsättning med projektet är att etablera en effektiv samverkan med psykiatrin. Under våren har en rutin och blankett för samtycke gentemot psykiatrin upprättats. Samtycke, som är frivilligt, innebär att individen ger sitt godkännande till informationsutbyte mellan berörda samverkansparter. Detta möjliggör operativ samverkan och har stor betydelse för individens utveckling. Psykiatrin inom Region Uppsala har en hög belastning vilket gör att fortsatt arbete krävs från regionens sida för att säkra tillräckliga personella resurser för samverkan.

Förvaltningsintern samverkan

Sedan den organisatoriska övergången till arbetsmarknadsförvaltningen har särskild kraft lagts på att etablera och fördjupa samverkan med enheter och arbetsgrupper inom förvaltningen som har beröringspunkter med insatserna IPS och SEd. Ett exempel är Ung Intro där en närmare dialog mellan verksamheterna inneburit att individer utifrån behov lättare kan lotsas till rätt insats.

Budget

Verksamhetens budget för 2025 är 7,6 miljoner kronor, varav 3,1 miljoner finansieras med projektmedel via Samordningsförbundet.